

Asutawa Kogu

2. istungjärk. **Protokoll nr. 96 (69)**

1919. a.

Asutawa Kogu koosolek 19. detsembril 1919. a. kell 6 õhtul Toompea lossi Walges saalis.

Kokku on tulnud 90 Asutawa Kogu liiget.

Walitsuse lauas: kohtuminister **J. Jaakson**, siseminister **A. Hellat**, haridusminister **K. Treffner**, tööstus- ja kaubandusminister **N. Köstner**, töö- ja hoolekandeminister **A. Palwadre** ja riigikontrollöör **K. Einbund**.

Päewakord:

1. Põllutöoministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II pooleks — redaktsiooni komisjoni ettepanek.

2. Määrus 1920. aasta riigi eelarwesummade tarvitamise kohta — III lugemisel.

3. Seaduseelnõu 500.000.000 marga uue paberraha väljaandmise kohta — III lugemisel.

4. 1920. aasta võidulaenu seaduse eelnõu — III lugemisel.

5. Kohtuministeeriumi väljaminekute lisaeelarwe 1919. a. II poole kohta — III lugemisel.

6. Toitlusministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II poole kohta — III lugemisel.

7. Toitlusministeeriumi krediidi nõudmine 1919. a. I poolaasta puudujääkide katmiseks 475.954 m. 06 p. suuruses — III lugemisel.

8. Määruseelnõu õpetajate palgalisa kohta — III lugemisel.

9. Kaubandus- ja tööstusministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II poolaasta kohta — III lugemisel.

10. Haridusministeeriumi 1919. a. II poole väljaminekute lisaeelarwe — III lugemisel.

Koosolekut juhatab esimees **A. Rei**.

Sekretääri kohal abisekretäär **A. Jürman**.

Koosolek algab kell 6.30 min.

Juhataja **A. Rei**: Awan koosoleku. Päewakord on rahwaesitajatele kätte jagatud.

1. Päewakorra täiendamine. **H. Kuusner** (rhw.): Ma teen ettepaneku päewakorda selle eelnõuga täiendada, mis eelmisel koosolekul I lugemisel wastu võeti ja panen ette seda päewakorra II punktina võtta.

Juhataja **A. Rei**: Rhs. Kuusner'i poolt on ettepanek tehtud täiendada päewakorda seadusega Eesti wabariigi walitsemise ajutise korra muutmise kohta. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud. Rhs. Kuusner'i poolt on veel tehtud ettepanek seda päewakorra II punktina võtta. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

2. Põllutöoministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II poole kohta — redaktsioon. Redaktsiooni komisjoni aruandja **W. Ernits** (loeb): Asutawa Kogu poolt 18. detsembril 1919. a. wastuõetud põllutöoministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II pooleks.

Peatükk I.

Juhatus.

Ministri palk	15.000.—
Ministri abi palk	12.000.—
Sõidurahad	3.000.—

Kokku peatükk I 30.000.—

Peatükk II.

Kantselei.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga	115.155.—
2. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	10.013.—
b) post, telegraaf, telefon	2.369.—
d) ajakirjad ja kirjandus	6.000.—
c) ajutised tööjoud	8.064.—
	26.446.—

3. Majanduskulud (ühised peawalitsuste ja osakondadega maha arvatud metsade peawalitsus).	
a) küte	57.000.—
b) walgustus	1.800.—
d) wesi	300.—
e) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine	3.000.—
g) teenijate einelaud	600.—
h) erakorralised (etten.)	483.—
i) liikumata waranduse maks 1919. a. eest endise põllupanga maja pealt Wismari tänaw nr. 7.	6.000.—
	<u>69.183.—</u>

4. Liikuwa waranduse mu-retsemine	<u>14.544.—</u>
Kokku peatükk II	225.328.—

Peatükk III.

Maakorralduse peawalitsus.

A. Keskasutus.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga	130.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	21.166.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	8.453.—
b) post, telegraaf, telefon	3.215.—
d) ajakirjad ja kirjandus	275.—
e) ajutised tööjõud	2.000.—
g) kuulutused ajalehtedes	1.000.—
h) trükitööd	20.000.—
4. Ettenägemata kulud	<u>10.000.—</u>
	44.943.—

5. Liikuwa waranduse mu-retsemine	<u>5.995.—</u>
-----------------------------------	----------------

Kokku peatükk III A.
Keskasutus 202.104.—

B. Esitus maakondades.

1. Harju maakond.

1. Palgad	15.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	10.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	495.—
b) kantselei küte	742.—
d) kantselei walgustus	248.—
e) kantselei korrashoidmine	<u>330.—</u>
	1.815.—

5. Liikuwa waranduse mu-retsemine	<u>6.650.—</u>
(Peat. II B) Kokku Harju maakond	34.965.—

2. Wiru maakond.

1. Palgad	12.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	7.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
c) kantselei korrashoidmine	<u>300.—</u>
	1.650.—

5. Liikuwa waranduse mu-retsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Wiru maakond	28.800.—

3. Lääne maakond.

1. Palgad	13.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	8.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	<u>300.—</u>
	1.650.—

5. Liikuwa waranduse mu-retsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Lääne maakond	30.800.—

4. Järva maakond.	
1. Palgad	12.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	7.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>
5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>

(Peatükk III B) Kokku
Järva maakond 28.800.—

5. Tartu maakond.	
1. Palgad	16.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	10.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>
5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>

(Peatükk III B) Kokku
Tartu maakond 35.800.—

6. Wiljandi maakond.	
1. Palgad	12.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	7.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—

b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>

5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Wiljandi maakond	28.800.—

7. Wõru maakond.	
1. Palgad	14.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	8.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>

5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Wõru maakond	31.800.—

8. Pärnu maakond.	
1. Palgad	12.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	7.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>

4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>

5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Pärnu maakond	28.800.—

11. Saare maakond.

1. Palgad	12.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	7.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	600.—
b) post, telegraaf, telefon	900.—
	<u>1.500.—</u>
4. Majanduskulud:	
a) kantselei üür	450.—
b) kantselei küte	675.—
d) kantselei walgustus	225.—
e) kantselei korrashoidmine	300.—
	<u>1.650.—</u>
5. Liikuwa waranduse muretsemine	<u>6.650.—</u>
(Peatükk III B) Kokku Saare maakond	<u>28.800.—</u>
Kokku peatükk III B	<u>277.365.—</u>
Kokku peatükk III	<u>479.469.—</u>

Peatükk IV.

Põllutööpeawalitsus.

K e s k a s u t u s.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga	60.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	5.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	2.000.—
b) post, telegraaf ja telefon	1.000.—
d) ajakirjad ja kirjandus	300.—
	<u>3.300.—</u>
5. Liikuwa waranduse muretsemine	4.535.—
6. Abiraha katseosakonda kuuluwa Sangaste heina- taimede katsejaama üle- walpidamiseks	25.000.—
7. Tartu ülikooli meteoro- loogilise obserwatooriumi ja põllutöömeteoro- loogiliste (ilmade- ja wihma-) jaamade wõrgu korraldamise töödeks	14.200.—

8. Tartu ülikooli ilmade ob- serwatooriumile ühe- kordne abiraha kirjatöö „Tartu kliima 50. a. waatluste järele“ trükkimise kulude katmiseks	<u>4.400.—</u>
Kokku peatükk IV	<u>116.435.—</u>

Peatükk V.

Riigimaade peawalitsus.

(Praegune riigirendimaade osakond.)

K e s k a s u t u s.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga	61.545.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	8.000.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	10.000.—
b) post, telegraaf, telefon	2.000.—
d) ajakirjad ja kirjandus	300.—
e) ajutised tööjõud	2.500.—
	<u>14.800.—</u>
4. Ettenägemata väljaminekud	1.500.—
5. Liikuwa waranduse mu- retsemine	<u>2.276.—</u>
Kokku peatükk V	<u>88.121.—</u>

Peatükk VI.

Loomaterwishoiu peawalitsus.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga	29.720.—
2. Päewarahad ja sõidukulud:	
a) Peawalitsuse juhata- jale	600.—
b) Loomaterwishoiu nõukogu liigetele	<u>1.200.—</u>
	<u>1.800.—</u>
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	3.600.—
b) post, telegraaf, telefon	1.200.—
d) ajakirjad ja kirjandus	500.—
	<u>5.300.—</u>
5. Liikuwa waranduse mu- retsemine	2.191.—

6. Seerodiagnostilise laboratooriumi ülewalpida-miskulud 7.200.—
7. Stipendiumid loomaarsti-teaduse üliõpilastele 2.800.—
- Kokku peatükk VI 49.011.—

Peatükk VII.

Loomakaswatuse peawalitsus.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga 165.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud 47.236.—
3. Kantselei:
- a) kantseleitarwidused 17.159.—
- b) post, telegraaf, telefon 1.200.—
- d) ajakirjad ja kirjandus 600.—
- 18.959.—
4. Erakorralised väljaminekud 150.—
5. Liikuwa waranduse muretsimine 6.120.—
- Kokku peatükk VII 237.465.—

Peatükk VIII.

Tehnika peawalitsus.

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga 277.030.—
2. Päewarahad ja sõidukulud 123.121.—
3. Kantselei:
- a) kantseleitarwidused ja joonistusmaterjaal 132.614.—
- b) post, telegraaf, telefon 1.000.—
- d) ajakirjad ja kirjandus 5.000.—
- e) ajutised töäjõud 159.089.—
- g) kuulutused ajalehtedes 300.—
- 298.003.—
4. Liikuwa waranduse muretsimine 98.345.—
5. Wäliste tööde juures tarwisminewate materjaalide muretsmiseks ja tööriistade rentimiseks (Möödulauad — weepinna mõõtmiseks, maapuuriid jne.) 3.000.—
- Kokku peatükk VIII 799.499.—

Peatükk IX.

Statistika osakond.

(Ühine toitlusministeeriumiga).

1. Palgad ühes perekonna juurdemaksuga 47.880.—
2. Päewarahad ja sõidukulud 1.000.—
3. Kantselei:
- a) kantseleitarwidused, joonistusmaterjaal ja trükitööd 25.800.—
- b) post, telegraaf, telefon 3.600.—
- d) ajakirjad ja kirjandus 300.—
- é) ajutised töäjõud 30.000.—
- 59.700.—
4. Ettenägemata väljaminekud 800.—
5. Liikuwa waranduse muretsimine 3.823.—
- Kokku peatükk IX 113.203.—

Peatükk X.

Metsade peawalitsus.**A. Keskasutus.**

1. Palgad 100.000.—
2. Päewarahad ja sõidukulud 9.000.—
3. Kantselei:
- a) kantseleitarwidused 15.000.—
- b) post, telegraaf, telefon 3.000.—
- d) ajakirjad ja kirjandus 1.000.—
- e) kuulutused ajalehtedes 1.500.—
- 20.500.—
4. Majanduskulud:
- a) üür 2.000.—
- b) küte 1.350.—
- d) walgustus 1.200.—
- e) elektri sissease 3.500.—
- g) majaruumide korrashoidmine 1.800.—
- h) majateenijad 3.900.—
- i) einelaud 500.—
- k) ettenägemata kulud 1.000.—
- 15.250.—
5. Liikuwa waranduse muretsimine 7.000.—
- Kokku peatükk X A 151.750.—

B. Kohtadel.

1. Palgad	480.942.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	64.610.—
3. Kantselei:	
a) kantseleitarwidused	16.473.—
b) post, telegraaf, telefon	8.375.—
d) ajakirjad ja kirjandus	450.—
e) kuulutused ajalehtedes	6.300.—
	31.598.—
4. Majanduskulud:	
a) üür	5.400.—
b) küte	2.700.—
d) walgustus	6.064.—
e) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine	3.420.—
g) ettenägemata kulud	4.180.—
	21.764.—
5. Liikuwa waranduse muretsemine ja parandamine	10.477.—
6. Metsatööstus:	
a) puuraiumine ja wedu	1.166.000.—
b) saeweski kulud	1.200.—
d) palgad saeweski juhatajale ja töölistele	45.700.—
	1.212.900.—
7. Metsa korrashoidmine:	
a) kraawitamine ja loodimine	6.500.—
b) teetegemine	10.600.—
d) lankide ajamine ja takseerimine	4.800.—
e) lankide puhastamine	15.700.—
g) metsakultuur	7.850.—
h) maamõõtmine	1.600.—
	47.050.—
8. Ehitus- ja parandustööd:	
a) uute hoonete ehitamine	26.500.—
b) hoonete parandamine	30.246.—
d) telefoniliini ehitamine ja parandamine	1.625.—
e) sildade ehitamine ja parandamine	2.900.—
	61.271.—
Kokku peatükk X B	1.930.612.—
Kokku peatükk X	2.082.362.—
Kokku põllutööstusministeeriumi eelarwe	4.220.893.—

(Neli miljonit, kakssadakakskümmend tuhat, kaheksasada üheksakümmend kolm).

Sel eelarwel on edasilükkamatuse iseloom.

Juhataja A. Rei: Panen põllutööstusministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II pooleks kinnitamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on redaktsioon wastu võetud.

3. Eesti wabariigi walitsemise ajutise korra § 12-a — II lugemisel. Sekretäär A. Jürman (loeb): Wabariigi Walitsuse ettepanek Asutawale Kogule.

Eesti wabariigi walitsemise ajutine kord.

§ 12-a. Asutawa Kogu ja seadusandliku delegatsiooni istumiste waheaegadel täidab rutuliku iseloomuga jookswa seadusandluse ülesandeid Wabariigi Walitsus.

Selle paragrahwi põhjal Wabariigi Walitsuse poolt väljaantud seadused ja krediitmääramised lõpetawad oma makswuse, kui nad kahe nädala jooksul peale Asutawa Kogu istumiste waheaja lõppemist Asutawale Kogule Wabariigi Walitsuse poolt kinnitamiseks ette pole pandud, ehk kui nad peale ettepanekut Asutawa Kogu poolt kinnitamist ei leia.

Täheendus. Ei ole Wabariigi Walitsus käesolewas paragrahwis ettenähtud tähtaja jooksul selle seaduse põhjal väljaantud seadust wõi krediitmääramist Asutawale Kogule kinnitamiseks ette pannud, kuulutab Asutawa Kogu juhatus ta makswusetaks.

Juhataja A. Rei: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu 65 häälega, 10 wastu wastu võetud.

4. Seadus riigi eelarwe-summade tarwitamise kohta 1920. a. esimese kolme kuu jooksul — III lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja K. Wirma: Seadus riigi eelarwe-summade tarvitamise kohta 1920. a. esimese kolme kuu jooksul.

Wabariigi Walitsusel on õigus kunni 1920. aasta eelarwe kinnitamiseni üksikutele ministeeriumidele eelkrediite awada esimese kolme kuu jooksul iga kuu kohta üks kuuendik 1919. aasta II poole eelarwe suurusel.

Juhataja **A. Rei:** (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu III lugemisel wastu võetud.

Aruandja **K. Wirma:** Palun tunnistada, et sellel seaduseelnõul on edasilükkamatuse iseloom.

Juhataja **A. Rei:** On ettepanek tehtud komisjoni aruandja poolt sellele seaduseelnõule anda edasilükkamatuse iseloom. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

Aruandja **K. Wirma:** Teen ettepaneku see seaduseelnõu wastu võtta ilma redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **A. Rei:** (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

5. Seaduseelnõu Rahaasjanduse 500.000.000 komisjoni aruandja **K. Baars** marga uue paberraha väljandmise kohta pealkirja ning — III lugemisel. paragrahve

eraldi hääletades võetakse wastu nähtawa enamusega pealkiri ja §§ 1—5.

Seadus 500.000.000 marga uue paberraha väljandmise kohta (III emissioon.)

§ 1. Wabariigi Walitsusele antakse õigus riigikassa tähtedena välja anda uut paberraha 500.000.000 marka.

§ 2. Väljaantawate riigikassa tähtede eest wastutab Eesti wabariik kogu oma warandustega ja sissetulekutega.

§ 3. Üksikute emissioonide kui ka kopüüride suurus määratakse kindlaks rahaministri ettepanekul Wabariigi Walitsuse poolt.

§ 4. Riigi kassatähtede järeltegemine ehk wõltsimine, samuti ka järeltehtud ehk wõltsitud kassatähtede laialilaotamine on karistataw määruste järele, mis on ette nähtud kaelakohtu seaduses riigi krediitpiletite kohta.

§ 5. Katkirebitud ehk muul wiisil rikutud riigikassa tähed wahetatakse ümber terwete wastu ainult siis, kui terweksjäänud osadest on selgesti näha kassatähe esialgne wäärtus ja kui need osad ei ole mitte alla $\frac{3}{4}$ tema esialgsest suurusest.

Juhataja **A. Rei:** Et elnõu III lugemisel on, siis panen ta terwel kujul

weel kord hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu lõpuhääletamisel wastu võetud.

Aruandja **K. Baars:** Teen ettepaneku tunnistada, et sellel seaduseelnõul on edasilükkamatuse iseloom.

Juhataja **A. Rei:** (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

Aruandja **K. Baars:** Teen ettepaneku seaduseelnõu wastu võtta ilma redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **A. Rei:** (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu võetud.

7. Eesti wabariigi 1920. a. wõidulaenu andja A. Uibopuu seadus — III lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **A. Uibopuu** kannab ette ja pealkirja ning

punkte eraldi hääletades võetakse wastu nähtawa enamusega seaduseelnõu pealkiri, punktid 1—9 ja wõidulaenu kustutamise ja wõitude loosimise plaan.

Eesti wabariigi 1920. a. wõidulaenu seadus.

1. Eesti wabariigi 1920. a. wõidulaenu summa on 100.000.000 Eesti marka. Laen jaguneb 10.000 seeriasse, igas seerias 100 piletit. Pileti nimeline wäärtus on 100 Eesti marka.

2. Wõidulaen ei kanna protsente. Protsentide asemel loositakse kogu laenu peale kümne aasta jooksul, 1920. aastast alates, iga aasta neli korda, allnimetatud tähtaegadel, wõitudena igakord üks miljon marka välja järgmistes wõidusummades ja korras:

Wõitude arw.	Üksikute wõitude summad.	Wõitude kogusummad.
1	250.000 marka	250.000 marka
1	100.000 „	100.000 „
1	50.000 „	50.000 „
5	à 10.000 „	50.000 „
12	„ 5.000 „	60.000 „
20	„ 2.000 „	40.000 „
60	„ 1.000 „	60.000 „
500	„ 500 „	250.000 „
1400	„ 100 „	140.000 „
2000		1.000.000 marka

3. Wõiduloosimisel wõidawad üksikud piletid, mitte aga terwed seeriad. Loosimisel wõetakse üksikshaawal välja ühest rattast piletinumber ja teisest rattast seerianumber. Pärast wõidu kuulutamist lastakse mõlemad väljawõetud numbrid tagasi kumbki oma rattasse, kuid iga üksik pilet wõib ühel ja samal loosimisel ainult ühe wõidu saada.

4. Wõidusummad maksetakse puhtas rahas välja, kas riigikassast wõi, wõidusaaja soovil, lähemast renteist, kolme kuu pärast peale loosimist, maha arwates 10% riigi kasuks. Raha saamiseks näidatakse wõitnud pilet riigikassale ette, kas otsekoheselt ehk rentei kaudu. Wõidusumma väljamaksmise puhul antakse pilet tembeldatult tema ettenäitajale tagasi. Wõitnud pilet wõtab senni osa kõigist järgmistest wõiduloosimistest, kunni ta kustutamiseks välja pole loositud.

5. 1920. aasta wõidulaenu wõidud on sissetulekumaksust wabastatud.

6. Wõidulaen kustutatakse kümne aasta jooksul laenupiletite tagasiostmise teel. Seks loositakse, 1925. aastast algades, iga kolme kuu pärast 50.000 laenupiletit kustutamiseks välja terwete seeriade kaupa alamalmääratud tähtaegadel. Iga kustutamisele langenud pileti eest maksetakse välja tema nimeline wäärtus 100 Eesti marka. See summa antakse kustutatawa pileti ettenäitaja kätte, kas riigikassast wõi maksusaaja soovil lähemast renteist, kolme kuu pärast peale loosimist. Kustutamisele langenud ja tagasiostetud piletid häwitab riigikassa ära.

7. Wõidupiletite ja kustutamise seeriade loosimine sünnib awalikult seatud tähtaegadel ühel ja samal päewal ja nimelt: kõigepealt loositakse wõidud välja ja siis seeriad, mis kustutamisele kuuluvad. Loosimisi toimetab riigikassa peawalitsus. Loosimisel wiibivad rahaministeeriumi, riigikontrolli, Tallinna linnavalitsuse ja Harju maakonnawalitsuse esitajad ja kordamööda üks wallawalitsuse esitaja Harju maakonnast.

8. Wõidusummad ja kustutamise maksud, mis kümne aasta jooksul pärast loosimist riigikassast välja ei ole wõetud, arwatakse riigi omaks.

9. Wõidulaenu piletite walmistamine ja müümine, wõidu ja kustutamise looside wõtmine ja väljakuulutamine, samuti wõidusummade ja kustutamise maksude

wäljaandmine korraldatakse lähemalt rahaministri poolt.

Eesti wabariigi 1920. a. wõidulaenu kustutamise ja wõitude loosimise plaan.

Loosimiste järjekorra number.	Loosimiste tähtajad.	Wäljaloositawate	
		laenupiletite arw.	wõitude kogusumma Eesti markades.
1.	1. aprillil 1920. a.	—	1.000.000
2.	1. juulil „ „	—	1.000.000
3.	1. oktoobril „ „	—	1.000.000
4.	2. jaanuaril 1921. a.	—	1.000.000
5.	1. aprillil „ „	—	1.000.000
6.	1. juulil „ „	—	1.000.000
7.	1. oktoobril „ „	—	1.000.000
8.	2. jaanuaril 1922. a.	—	1.000.000
9.	1. aprillil „ „	—	1.000.000
10.	1. juulil „ „	—	1.000.000
11.	1. oktoobril „ „	—	1.000.000
12.	2. jaanuaril 1923. a.	—	1.000.000
13.	1. aprillil „ „	—	1.000.000
14.	1. juulil „ „	—	1.000.000
15.	1. oktoobril „ „	—	1.000.000
16.	2. jaanuaril 1924. a.	—	1.000.000
17.	1. aprillil „ „	—	1.000.000
18.	1. juulil „ „	—	1.000.000
19.	1. oktoobril „ „	—	1.000.000
20.	2. jaanuaril 1925. a.	—	1.000.000
21.	1. aprillil „ „	50.000	1.000.000
22.	1. juulil „ „	50.000	1.000.000
23.	1. oktoobril „ „	50.000	1.000.000
24.	2. jaanuaril 1926. a.	50.000	1.000.000
25.	1. aprillil „ „	50.000	1.000.000
26.	1. juulil „ „	50.000	1.000.000
27.	1. oktoobril „ „	50.000	1.000.000
28.	2. jaanuaril 1927. a.	50.000	1.000.000
29.	1. aprillil „ „	50.000	1.000.000
30.	1. juulil „ „	50.000	1.000.000
31.	1. oktoobril „ „	50.000	1.000.000
32.	2. jaanuaril 1928. a.	50.000	1.000.000
33.	1. aprillil „ „	50.000	1.000.000
34.	1. juulil „ „	50.000	1.000.000
35.	1. oktoobril „ „	50.000	1.000.000
36.	2. jaanuaril 1929. a.	50.000	1.000.000
37.	1. aprillil „ „	50.000	1.000.000
38.	1. juulil „ „	50.000	1.000.000
39.	1. oktoobril „ „	50.000	1.000.000
40.	2. jaanuaril 1930. a.	50.000	1.000.000
		1.000.000	40.000.000

Juhataja A. Rei: Eesti wabariigi 1920. aasta wõidulaenu seadus on III lugemisel wastu wõetud. Panen seaduseelnõu hääletamisele pärast kolmandat lugemist. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu lõpuhääletamisel wastu wõetud. Komisjoni aruandja tegi

ettepaneku seaduseelnõule anda edasilükkamatuse iseloom ja teda redaktsiooni komisjoni andmata maksma panna. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on otsustatud eelarwele tunnistada edasilükkamatuse iseloom. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu vastu võetud redaktsiooni komisjoni andmata.

7. Kohtuministeeriumi väljaminekute lisaeelarwe 1919. a. II poole kohta — III lügmisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja K. Baars kannab ette ja pealkirja ning punkte eraldi hääletades võetakse vastu nähtawa enamusega pealkiri ja peatükid I—VI B.

Kohtuministeeriumi väljaminekute lisaeelarwe 1919. a. II poole peale.

Peatükk I.

Juhatus.

Perekonna-abirahad 900.—
Kokku peatükk I. 900.—

Peatükk II.

Ministeeriumi kantselei.

Perekonna-abirahad 2.100.—
Päewarahad ja sõidukulud 1.000.—
Majanduslikud kulud:
Majateenijate, perekonna-abiraha 900.—
Liikuwa wara muretsemine 10.000.—
Majade remont 1.690.—
Kokku peatükk II 15.690.—

Peatükk III B.

Kohtud kohtadel.

Palgad 4.733.33
Perekonna-abirahad 51.890.—
Päewarahad ja sõidukulud 8.500.—
Kantselei:
a) kantseleimaterjaal (tarwidused) 18.055.—
b) post, telegraaf, telefon 2.650.—
20.705.—

Majanduskulud:

a) üür 4.165.—
b) küte 23.687.—
d) walgustus 10.763.78
h) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine 700.—
i) majateenijate perekonna-abiraha 4.670.—
m) ettenägemata 1.145.49
45.131.27

Liikuwa wara muretsemine 17.000.—
Tunnistajate ja ekspertide tasu 1.600.—
Majade remont 57.711.27
Kokku peatükk III B. 207.270.87

Peatükk IV.

A. Kodifikatsiooni osakond.

Palgad 9.450.—
Perekonna-abirahad 2.600.—
Kokku peatükk IV A. 12.050.—

Peatükk V.

Eesti wabariigi prokuratuur.

A. Keskasutus.

Perekonna-abirahad 2.180.—
Liikuwa wara muretsemine 5.625.—
Kokku peatükk V A. 7.805.—

B. Kohtade peal.

Perekonna-abirahad 11.310.—
Kantseleikulud:
a) kantseleimaterjaal (tarwidused) 1.250.—
b) post, telegraaf, telefon 1.995.—
3.245.—

Majanduslikud kulud:

a) üür 1.813.33
b) küte 688.—
d) walgustus 446.66
h) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine 613.33
i) majateenijate perekonna-abirahad 450.—
m) ettenägemata 300.—
4.311.32

Tunnistajate ja ekspertide
tasu

600.—

Kokku peatükk V. B. 19.466.32

Kokku peatükk V 27.271.32

Peatükk VI.

Wangimajade peawalitsus.

A. Keskasutus.

Perekonna-abirahad 900.—

Kokku peatükk VI A. 900.—

B. Kohtadel.

Perekonna-abirahad 101.605.—

Kantselei:

e) ajutiste tööjoudude perekonna-abirahad 900.—

Kokku peatükk VI B. 102.505.—

Kokku peatükk VI. 103.405.—

Kokku kohtuministeerium 366.587.19

Juhataja **A. Rei:** Panen terve seaduseelnõu korraga hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu vastu võetud.

Aruandja **K. Baars:** Teen ettepaneku tunnistada, et sel eelarwel edasilükkamatuse iseloom on, ja teda ilma redaktsiooni komisjoni andmata maksma panna.

Juhataja **A. Rei:** Komisjoni aruandja poolt on ettepanek tehtud tunnistada, et seaduseelnõul edasilükkamatuse iseloom on, ja ta ilma redaktsiooni komisjoni andmata maksma panna. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on otsustatud eelarwele tunnistada edasilükkamatuse iseloom. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu vastu võetud redaktsiooni komisjoni andmata.

8. Toitlusministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II poole peale — III lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **K. Baars** kannab ette ja pealkirja ning punk-

te eraldi hääletades võetakse vastu nähtawa enamusega pealkiri ja peatükid I—VI.

Toitlusministeeriumi väljaminekute eelarwe 1919. a. II poole peale.

Peatükk I.

Juhatus.

Ministri palk 5.000.—

Ministri abi palk 12.000.—

Kokku peatükk I. 17.000.—

Peatükk II.

Kantselei.

(Ühine kõikidele osakondadele)

1. Palgad 64.650.—

2. Päewarahad ja sõidukulud 1.000.—

3. Kantselei:

a) kantseleimaterjaal 12.000.—

b) post, telefon, telegraaf 13.000.—

d) ajakirjad ja kirjandus 600.—

e) ajutised tööjoud 3.000.—

28.800.—

4. Majanduskulud:

(Ühised kõigi osakondadega.)

a) walgustus 3.000.—

b) wesi 300.—

d) majaruumide puhastamine ja korrahoidmine 20.720.—

e) sõiduabinõud 26.540.—

50.560.—

5. Liikuwa wara muretsimine 2.000.—

Kokku peatükk II 147.010.—

Peatükk III.

Põllusaadust. ja kaub. e/d.

1. Palgad 116.100.—

2. Päewarahad ja sõidukulud 6.000.—

3. Aida kulud 80.880.—

4. Weoabinõud 20.250.—

Kokku peatükk III 223.230.—

Peatükk IV.

Karja ja kalaos. k.**A. Keskasutus.**

1. Palgad	53.850.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	3.000.—
3. Tapamaja kulud:	
a) palgad	11.700.—
b) tapamaja tarw. ja riigimaks	35.000.—
d) tapmise kulud	10.400.—
	57.100.—
4. Külmetusmaja kulud:	
a) palgad	16.200.—
b) külmetusmaja üür ja tehnilise sisseseade tööstuse kulud	67.200.—
d) töölisel ja teisel kulud	4.500.—
	87.900.—

Kokku peatükk IV A. 201.850.—

B. Kohtade peal.

1. Palgad kalapunktide juhatajatele ja instruktoritele	14.760.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	2.000.—

Kokku peatükk IV B. 16.760.—

Kokku peatükk IV 218.610.—

Peatükk V.

Arweosakond.

1. Palgad	92.250.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	1.000.—

Kokku peatükk V 93.250.—

Peatükk VI.

Arwustiku osakond.

1. Palgad	71.550.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	2.000.—
3. Erikulud, kantselei- ja joonistamismaterjaal	10.000.—

Kokku peatükk VI 83.550.—

Kokku toitlusministeeriumi eelarwe 782.650.—

Juhataja **A. Rei**: Panen seaduseelnõu terwena hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu pärast III lugemist wastu wõetud.

Aruandja **K. Baars**: Teen ettepaneku: esiteks — tunnistada, et seadusel edasilükkamatuse iseloom ja teiseks — teda ilma redaktsiooni komisjoni andmata maksta panna. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on otsustatud eelarwele tunnistada edasilükkamatuse iseloom. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu wastu wõetud redaktsiooni komisjoni andmata.

9. Määrus toitlusministeeriumile Rahaasjanduse komisjoni aruandja **K. Baars** kannabette ja pealkirja ning teksti eraldi hääletades wõetakse wastu nähtawa enamusega

seaduseelnõu pealkirja ja tekst.

Määrus toitlusministeeriumile **Mk. 475.954.06 p.** suuruse krediidi awamise kohta 1919. a. I poolaasta puudujääkide katmiseks.

Määratakse toitlusministeeriumile krediiti nelisada seitsekümmendwiis tuhat üheksasada wiiskümmendneli marka 06 penni (**Mk. 475.954.06 p.**) 1919. a. I poolaasta puudujääkide katmiseks.

Aruandja **K. Baars**: Teen 2 ettepanekut: määrusele edasilükkamatuse iseloom anda ja teiseks — teda maksta panna ilma redaktsiooni komisjoni andmata.

Juhataja **A. Rei**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on esimene ettepanek wastu wõetud. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on teine ettepanek wastu wõetud.

10. Määrus õpetajatepalgalisakohta Rahaasjanduse komisjoni aruandja **E. Nipman** (loeb):

Määrus õpetajate palgalisa kohta.

Juhataja **A. Rei:** (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on pealkiri wastu wõetud.

Aruandja **E. Nipman** (loeb):

§ 1. Kõigile awalikkude koolide õpetajatele määratakse erakordist palgalisa riigi poolt maksetawa elukalliduslisa kõrgendusena 1. nowembrist 1919 a. alates 30% suuruses Asutawa Kogu poolt 28. augustil 1919. a. wastuwõetud õpetajate palgamääruse § 6-das tähendatud põhipalgast, lisapalgast, elukalliduslisast ja korterirahast.

W. Päts: (töer.): II lugemisel tegin selle paragrahwi kohta paranduse ja palusin seda wastu wõtta nõnda, et selle järele õpetajate palk saaks kõigest tasust 30% wõrra tõstetud. Kuid see parandus ei läinud läbi ja arwatawasti sel põhjusel, et ei olnud küllalt selge, mis mõistetakse õieti selle tasu all, sest õpetajatel on ju teatawates oludes wõimalus ka maaga tasu saada. Selle määruse järele tuleb siis wälja, et õpetajatele palgaprotsente maksetakse ka maatasu pealt. Nüüd teen ma oma paranduse samades piirides, kuid teises redaktsioonis, kus on selgemalt wälja öeldud, missugust tasu õpetajad elukalliduslisaks saawad. Määruses on tähendatud, et õpetajad peaksid lisapalka saama § 6. tähendatud põhipalgast arwates. Kuid õpetajate palgamääruses, mis 20. augustil s. a. wälja anti, on öeldud õpetajate kohta, kes koolijuhataja ja inspektori kohuseid täidawad, et nad palka saawad §§ 8. ja 9. nimetatud määruste järele. Kui nüüd selles määruses §§ 8. ja 9. nimetamine wälja jäetakse, siis ei saa need õpetajad, kes nende paragrahwide järele tasu saawad, mitte lisaprotsente. Sellepärast tuleks määruses pärast sõnade „§ 6-das“ juurde lisada sõnad „8- ja 9-das.“

J. Reintam (rhw.): Härra Päts'i ettepanek puudutab küsimust õpetajate palgaseaduses, mis siamaani weel selge ei ole. Terwes palgaseaduses puudub tähendus, kes palka maksma peab. Selles asjas on järelepärimise peale haridusministeeriumi teated tulnud, et see küsimus on antud juriskonsulti kätte ja sealt edasi maakommanõukogust läbi käinud ja edasi Riigikohtule ette pandud otsustamiseks. Nii et ma selle küsimuse peale muud ei ütle, kui et niisugust segast asja ette tulnud ei ole. Teiseks tahaksin ma

teatada, et minu ettepanek, mis selle seaduseelnõu § 1. kohta II lugemisel sai tehtud, selle asemele, et kõigile 30% lisa arwata, ainult elukallidusrahale 100% juurde lisab. Et see ettepanek II lugemisel wõrdlemisi palju vähem hääli sai, siis ei ole loota, et ta täna läbi läheks ja ma ei korda seda enam mitte.

H. Kikson (sd.): Kordan omalt poolt, et käesolewast määrusest saaksid wälja jäetud sõnad „lisapalgast“, sest lisapalka saawad ainult mõned üksikud ja et selle järele lisaandmine mitte õiglane ei oleks.

Juhataja **A. Rei:** Lõpusõna on aruandjal.

Aruandja **E. Nipman:** Härra Kikson'i ettepanekuga ei saa ühineda, kuna minewal koosolekul ettepanekud rhs. Päts'i parandus sel kujul, nagu ta wastu wõeti, iseenesest ära langes. Rahaasjanduse komisjoni nimel wõin ühineda ettepanekuga.

Juhataja **A. Rei:** Rhs. Päts'i ettepanekuga on ühinenud komisjoni aruandja. Et see ettepanek ainult redaktsiooniliselt lahku läheb neist ettepanekutest, mis II lugemisel arutamisel olid, siis wõib see ühes paragrahwiga hääletamisele tulla. Panen rhs. Kikson'i ettepaneku hääletamisele. (Hääletatakse.) Rhs. Kikson'i ettepanek on saanud 22 häält poolt ja 21 wastu, sellega wastu wõetud. Nüüd tuleb § 1 ühes akl. Päts'i ja akl. Kikson'i parandusega hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on § 1 wastu wõetud.

Aruandja **E. Nipman** kannab ette ja eraldi hääletamisel wõetakse wastu nähtawa enamusega §§ 2 ja 3.

§ 2. Palgalisa § 1. tähendatud suuruses saawad ka nende erakoolide õpetajad, kellele haridusministeeriumi poolt õpetajate palgamääruse § 13. põhjal riigi poolt õpetajate palgamaksmiseks toetusraha on määratud.

§ 3. § 1. ja § 2. tähendatud palgalisad maksetakse haridusministeeriumi 1919. a. II poolaasta eelarwe-summadest, kunni wastawa krediidi nõutamiseni.

Juhataja **A. Rei:** Panen määruse õpetajate palgalisa kohta III luge-

misel terwena hääletamisele. (Hääletatakse.) Seadus on nähtawa enamusega vastu wõetud.

On ettepanek tulnud seadus vastu wõtta ilma redaktsiooni komisjoni andmata ja tunnistada, et tal on edasilükkamatuse iseloom. (Hääletatakse.) Esimene ettepanek on nähtawa enamusega vastu wõetud. (Hääletatakse.) Teine ettepanek on nähtawa enamusega vastu wõetud.

11. Kaubandus- Rahaasjanduse
tööstusministeeriumi komisjoni aru-
andja E. Rosen-
kute eelarwe wald kannab
1919. a. II poole ette ja pealkirja
peale — III lu- ning punkte
gemisel. eraldi hääleta-
des wõetakse
vastu nähtawa enamusega
pealkiri ja peatükid I—XII.

Kaubandus-tööstusministeeriumi wäljaminekute eelarwe 1919. a. II poole kohta.

Peatükk I.

Juhatus.

Ministri palk	15.000.—
Ministri abi palk	250.—
Esituse (räpresentatsiooni) kulud	2.000.—
Kokku peatükk I	17.250.—

Peatükk II.

Kantselei.

1. Palgad:	
ametnikkudele ühes perekonnamaksuga ja palgad teenijatele ühes perekonnamaksuga	644.749.14
2. Päewarahad ja sõidukulud	22.000.—
3. Kantselei	
a) kantseleimaterjaal	21.200.—
b) post, telegraaf, telefon	27.250.—
d) ajakirjad ja kirjandus	600.—
e) kuulutused	1.000.—
f) ajutised tööjõud	650.—
	50.700.—

4. Majanduslikud kulud.

a) üür	10.255.—
b) küte	9.300.—
d) walgustus	3.800.—
e) wesi	—
h) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine	2.200.—
i) teenijate einelaud	1.000.—
k) sõiduabinõud	15.000.—
l) ettenägemata kulud	1.250.—
m) kolimine	2.000.—
n) remont	4.932.22
o) mitmesugused väikesed kulud	1.000.—
p) väiksed parandused	550.—
	51.287.22

5. Liikuwa wara muretsemine

50.350.—

6. Kemikaalid tehnika osakonnale

1.000.—

Kokku peatükk II 820.086.36

Peatükk III.

Kütteinete keskkomitee.

1. Palgad keskasutuses:	
a) ametnikkudele ja teenijatele	81.000.—
2. Palgad kohtadel	256.000.—
3. Päewarahad ja sõidukulud	40.000.—
4. Kantselei	
a) kantseleimaterjaal	8.000.—
b) post, telegraaf, telefon	3.000.—
c) kuulutused	1.200.—
	12.200.—
5. Majanduslikud kulud.	
a) majade puhastamine ja korrashoidmine	600.—
b) üür	1.500.—
c) walgustus	1.000.—
d) küte	1.600.—
e) majade remont ja sisseseade	15.000.—
	19.700.—
Kokku peatükk III	408.900.—

Peatükk IV.

Kohtla-Järve põlewkiwikaewandus.

1. Palgad.	
a) ametnikkudele	50.000.—
b) töölistele	<u>775.000.—</u>
	825.000.—
2. Ehitused	70.000.—
3. Raudtee ehitusmaterjaal	37.000.—
4. Puud kütteaineks	18.000.—
5. Weorahade maksmiseks, toiduainete ostmiseks (operatsiooni summa)	<u>350.000.—</u>
Kokku peatükk IV	1.300.000.—

Peatükk V.

Laewasõiduamet.

Keskasutus.	
1. Ametnikkude palgad	102.950.—
2. Päewarahad ja sõidud	3.000.—
3. Kantselei:	
a) materjaal	1.800.—
b) postikulud	900.—
c) telegraaf	18.000.—
d) telefon	1.200.—
e) ajakirjad ja kirjandus	<u>300.—</u>
	22.200.—
4. Majanduslikud kulud:	
a) küte	1.800.—
b) walgustus	1.800.—
c) sõiduabinõud	<u>1.000.—</u>
	4.600.—
5. Mereõnnetused ja laewade hawariid	40.000.—
6. Stewedori osakonna kulud:	
a) laewade tühjendamise materjaalid	8.400.—
b) tööliste wigastamised	20.000.—
c) tööliste palgad	<u>960.000.—</u>
Kokku	988.400.—
7. Laewade eksploateerimise kulud	<u>8.029.100.—</u>
Kokku peatükk V	9.190.250.—

Peatükk VI.

Endine Schwarz ja Co. ladu.

1. Palgad	299.262.—
2. Saeweski kulud, rihmad, õlid ja muud	<u>5.000.—</u>
Kokku peatükk VI	304.262.—

Peatükk VII.

Masuuti ladu.

1. Palgad	<u>19.020.—</u>
Kokku peatükk VII.	19.020.—

Peatükk VIII.

Süte ladu.

1. Palgad	<u>3.750.—</u>
Kokku peatükk VIII.	3.750.—

Peatükk IX.

Weeteede, sadamate süwendamise ja parandamise amet.

1. Palgad:	
a) ametnikkudele ja kuu- töölistele ühes pere- konnamaksuga	450.000.—
b) laewa meeskonna pal- gad	521.400.—
d) päewatööliste palgad	70.632.—
e) töökojatööliste palgad ühes perekonnamak- suga	163.399.50
f) haigete ja wigastatud tööliste palgad	<u>4.500.—</u>
	1.209.931.50
2. Kantseleikulud.	
a) kantseleimaterjaal	6.600.—
b) telefon, telegraaf	1.080.—
c) kuulutused ja trüki- kulud	3.600.—
d) raamatud	1.800.—
e) ajakirjad ja kirjandus	<u>600.—</u>
	13.680.—
3. Majanduslikud kulud:	
a) weokulud	19.000.—
b) majade puhastamine ja korrashoidmine	1.320.—
c) walgustus	1.200.—
d) laewade ja majade küte	720.000.—
e) laewade materjaalid	305.000.—
f) laewade ja tööko- dade inwentaari muretsemine	<u>175.000.—</u>
	1.221.520.—
4. Sõidu- ja päewarahad	12.000.—
5. Sadama ehitus- ja paran- dustööd.	
a) Wana sadama kallaste kaitseraamide uuesti ümberehitamine	586.936.21

b) Uue muuli ehitamiseks	355.400.—
c) Lääne muuli puhastustöödeks	200.000.—
d) Monto sadamasilla walmistamiseks	32.394.70
	<u>1.174.730.91</u>
6. Majade ehitamine ja remont:	
a) autogaraashi müüride peale katte ehitus	1.007.65
b) elewaatori hoowipeal olewa köögi ja kojamehhe korteri remont	715.—
c) parandustööd merekoolimajades Baltiskis	28.000.—
d) Baltiski sadamas olewa puustkuuri ehitus	681.71.—
e) Uues sadamas olewate kontorihoonete remont	8.489.65
f) elektriijaama ja seal juures olewa kuuri parandus	804.05
g) mitmesugused parandustööd elewaatori kontorimaja juures	1.852.83
h) parandustööd basseini nr.1 hoowi pealolewa väljakäigukoha majas	538.68
i) elektriijaama juures olewa puumaja parandus	1.130.39
k) elektriijaama masinistide korterite parandustööd	1.575.19
l) laudadest torudepealse ülesõidukoha äralahutamine tulekahju autogaraashi juures	1.523.61
	<u>46.416.76</u>
Kokku peatükk IX	3.678.281.17

Peatükk X.

Sadamate walitsus.

1. Palgad:	
a) ametnikkudele ja teenijatele	1.266.260.—
b) laewa komando	415.030.—
c) töölistele	419.900.—
	<u>2.093.190.—</u>

2. Kantselei:	
a) post ja telegraaf	26.172.—
b) ajakirjad	1.000.—
c) kuulutused	4.610.—
d) kantseleimaterjaal	15.030.—
	<u>46.812.—</u>
3. Sõidukulud ja päewarahad	20.280.—
4. Weoabinõude kulud	14.100.—
5. Majanduslikud kulud:	
a) majade remont ja puhastamine	10.880.—
b) üür	360.—
c) küte	15.500.—
d) walgustus	37.084.—
	<u>63.824.—</u>
6. Arstimiskulud	1.900.—
7. Laewade üür	47.161.31
8. Liikuwa wara muretsemiseks	23.260.—
9. Materjaalide muretsemiseks	5.260.—
10. Uppunud waranduste päästmistööd Haapsalu rannas:	
Wormsi rannas mootorpaadi päästmistööd	450.—
Kokku peatükk X.	2.316.237.31

Peatükk XI.

Riigiwaranduste ülewõtmise osakond.

A. K e s k a s u t u s.

1. Palgad ametnikkudele	237.900.—
2. Päewarahad ja sõidukulud	10.200.—
3. Kantseleikulud:	
a) kirjutusmaterjaal	6.000.—
b) post, telegraaf, telefon	3.000.—
c) ajakirjad ja kirjandus	300.—
	<u>9.300.—</u>
4. Majanduslikud kulud:	
a) üür	1.800.—
b) walgustus	1.800.—
c) wesi	180.—
d) majaruumide puhastamine ja korrashoidmine	180.—
e) majateenijad	1.500.—
	<u>5.460.—</u>
5. Liikumisabinõud	6.000.—
6. Inwentaari muretsemine	6.700.—

B. Kohtadel.

1. Palgad ja perekonna-abiraha:	
a) ametnikkudele	121.100.—
b) töölistele	1.172.685.44
	<u>1.293.785.44</u>
2. Kantselei:	
a) kirjutusmaterjaal	4.420.—
b) post, telegraaf ja telefon	710.—
c) ajakirjandus	25.—
	<u>5.155.—</u>
3. Majanduslikud kulud:	
a) üür	8.400.—
b) küte	9.640.—
c) walgustus	2.760.—
d) ruumide ja õue kor-rashoidmine	780.—
e) teenijate einelaud	200.—
f) liikumisabinõud	12.060.—
g) weokulud	9.000.—
h) majateenijad	1.800.—
	<u>44.640.—</u>
4. Päewarahad ja sõidukulud	13.850.—
5. Maakondade wolinikud:	
a) Tartu	11.700.—
b) Wiljandi	7.440.—
c) Walga	10.680.—
d) Pärnu	10.980.—
e) Wiru	6.450.—
f) Lääne	6.000.—
g) Saaremaa	10.920.—
	<u>64.170.—</u>
6. Suurtükikuulide merepõh-jast ülestõstmine	51.164.43
7. Mehaanikatöökoda	731.50
Kokku peatükk XI	1.749.056.37

Peatükk XII.

Nahatoimkond.

1. Nahkade ostmiseks ja kuludeks, operatsiooni summadena	4.540.900.—
Kokku peatükk XII	<u>4.540.900.—</u>
Kokku kaubandus- ja tööstus-ministeerium	24.347.993.21

Juhataja **A. Rei**: Panen seaduseelnõu terwena hääletamisele pärast III lugemist. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu wastu wõetud.

Aruandja **E. Rosenwald**: Teen ettepaneku otsustada eelarwe wastu wõtta redaktsiooni komisjoni kätte andmata ja ühtlasi tunnustada, et eelarwel on edasilükkamatuse iseloom.

Juhataja **A. Rei**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on esimene ettepanek wastu wõetud. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on teine ettepanek wastu wõetud.

12. Haridusministeeriumi 1919. a. II poole wäljaminekute lisaeelarwe — III lugemisel. Rahaasjanduse komisjoni aruandja **E. Nipman** kannab ette ja pealkirja ning paragrahwe eraldi hääletades wõetakse wastu nähtawa enamusega pealkiri ja §§ 2—13.

Haridusministeeriumi 1919. aasta II poole wäljaminekute lisaeelarwe.

§ 2. Ministeeriumi kantselei ja osakonnad.

1. Palgad.	
a) ministeeriumi ametnikkude perekonna-abiraha	8.315.—
b. Ajutised tööjõud	1.000.—
7. Trükitööd ja kuulutused	6.000.—
8. Rahwaharidusosakond:	
a) rahwaraamatukogude toetamiseks	57.200.—
b) eeskujulikkude rahwaraamatute ja osakonnale tarwiliku kirjanduse muretsemiseks	10.000.—
c) rahwaraamatukogude instruktori palk 1 kuu eest, kunni 1. jaanuarini 1920. a.	1.050.—
d) instruktori sõidukulud 1 kuu eest	400.—
	<u>83.965.—</u>

§ 3. Tartu ülikool.

Tartu ülikooli 1919. a.
II poole väljaminekute
eelarwe järele on vaja
Mk. 3.629.200.62, 1919. a.
II poole eelarwe järele
lubatud krediit Mk.
1.422.297.40, puudujääk

2.206.903.22
2.206.903.22

§ 4. 1. Alg- ja keskkoolide
õpetajate palgad:

a) keskkoolide õpe-
tajate palgad 1.398.853.—
b) alg- ja keskkoo-
lide õpetajate
elukalliduslisad 5.859.300.—
7.258.153.—

§ 5. Kutsekoolid:

a) puutööstuse õppetöö-
tuba, 2 kuu eest 59.073.—
b) Tartu naisühingu kä-
sitöökoolile liikuwa
wara muretsemiseks 25.000.—
c) Tallinna tehnikumile
palkadeks — lisata-
suks esimeste ettelu-
gemiste kokkusead-
miste eest 22.410.—
d) stipendiumid käsi-
tööõpetajate etteval-
mistamise kursus-
test osawõtjatele 3.600.—
e) tehnikumi ruumide
parandamine ja üm-
bertegemine 86.380.51
f) Käsnu merikoolile:
remont ja ehitusku-
lud 3.620.80
meesteenija palga-
suurendamiseks 300.—
sõidukulud tunniand-
jale arstile 425.—
g) meriasjanduse raama-
tukogu asutamiseks
Tallinna merikoolile 4.000.—
h) Eesti tehnikaseltsi
ajakirjale toetusraha 15.000.—
229.809.11

§ 6. Tallinna õpetajate semi-
naar:

a) õpperaamatute ja õp-
peabinõude muretse-
miseks 2.930.—

b) kehwematele õpi-
lastele lõunasöökide
muretsemiseks no-
wembri- ja detsemb-
rikuul

3.000.—
5.930.—

§ 8. Ministeeriumi stipen-
diumid:

1. a) 10 väljamaa sti-
pendiumi üliõpi-
lastele kolme kuu
jooksul à kesk-
miselt 2100 mk.
(300 mk. kullas) 63.000.—
b) sõidukulud 10 üli-
õpilasele à kesk-
miselt 2100 mk.
(300 mk. kullas) 21.000.—
2. Stipendiumi-paiuk M.
J. Eisen'ile 6 kuu
eest à 1400 mk. kuus 8.400.—
3. a) A. Weizenberg'ile
1200 mk. 1. no-
wembrist s. a.
1200 × 2 2.400.—
97.200.—

§ 9. 1. Toetusraha A. Kam-
sen'i kaubanduskoo-
lile Wiljandis:

õpetajate palgad:
põhipalk, elukalli-
duslisa ja lisapalk
teenistuse kestwuse
järele 19.280.—

2. Toetusrahad kunsti-
asutustele:

a) Eesti helikunsti-
seltsi Tallinna ja
Tartu kõrgema-
tele muusikakoo-
lidele 114.465.—
b) kunstikoolile
kunstiühing „Pal-
lase“ juures Tar-
tus 25.000.—
c) „Draamateatrile“
Tallinnas 25.000.—
d) „Wanemuisele“
Tartus 30.000.—
213.745.—

§ 10. 1. Kunstiteoste ja kuns-
tikogude omandami-
seks

3.000.000.—
3.000.000.—

§ 12. 1. Eesti tutwustamiseks wälismaail:

a) Eesti uuema kirjanduse antoloogia wäljaandmiseks lisakrediiti 9.000.—

b) Eesti kujutawa kunstialbumi wäljaandmiseks lisakrediiti 25.000.—
34.000.—

§ 13. 1. Ainelise wanawara kogumiseks 150.000.—
150.000.—
Kokku 13.279.705.33

Juhataja **A. Rei**: Panen seaduseelnõu terwena hääletamisele. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on seaduseelnõu lõpuhääletamisel wastu wõetud.

Aruandja **E. Nipman**: Teen ettepaneku tunnustada, et sel seadusel edasilükkamatuse iseloom on ja otsustada teda ilma redaktsiooni komisjoni andmata maksma panna.

Juhataja **A. Rei**: (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on esimene ettepanek wastu wõetud. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on teine ettepanek wastu wõetud.

Sellega on tänase koosoleku päewa-

kord läbi. Kas tehakse ettepanekuid järgmise koosoleku aja kohta?

H. Kuusner (rhw.): Ma teen ettepaneku järgmine koosolek määrata homme kell 1.

Juhataja **A. Rei**: Walitsuse poolt on tulnud teadaanne, et walitsuse liigetel ja wälisasjade komisjoni esitajatel ühine koosolek on homme kell 11. Sellega oleks soowitaw järgmine Asutawa Kogu koosolek määrata homme kell ½2.

Peaminister **J. Tõnisson**: Wõib olla ehk on wõimalik seda ühist koosolekut lõpetada warem, siis wõib juba Asutawa Kogu koosolek algada kell ½1.

K. Wirma (sd.): Teen ettepaneku määrata järgmine koosolek homme kell ½1.

J. Wain (sd.): Kas meil homme kell 1 redigeerijaid on?

H. Kuusner (rhw.): Homses päewakorras on väga wähe punkte ja selle arutamisel ei ole suurt wajadust redigeerijaist.

Juhataja **A. Rei**: On olemas homse kohta ettepanekud, et koosolek määrata kell 1 ja ½1. (Hääletatakse.) Nähtawa enamusega on ettepanek wastu wõetud koosolek pidada kell 1. Lõpetan koosoleku.

Koosolek lõpeb kell 7.50 min.

Algkirjale alla kirjutanud:

Asutawa Kogu esimees **A. Rei**.

Abisekretäär **A. Jürman**.